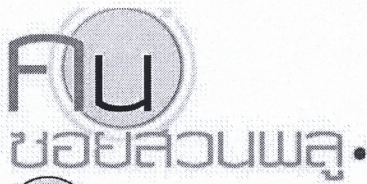


รัฐบุรุษ VS รัฐบุคคล



นวี สุรฤทธิกุล

ทำไมต้องมีรัฐบุรุษ แล้วจู่ๆ ก็เกิดรัฐบุคคล

วันก่อนดูรายการที่ "สื่อตรามา" ไล่ต้อน พล.อ.สายหยุด เกิดผล หนึ่งในคณะรัฐบุคคล ถึงเหตุผลที่เสนอให้ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ผู้เป็นถึง "รัฐบุรุษ" แล้วให้สงสารและเห็นใจท่าน พล.อ.สายหยุด อย่างจับใจ แม้ว่าจะไม่ได้มีความสนิทสนมเป็นการส่วนตัว แต่เท่าที่ได้ติดตามผลงานท่านในทางบ้านเมือง ก็มีความชื่นชมในความปรารถนาดีของท่าน และที่น่าสรรเสริญก็คือ "ความกล้าหาญ เสียสละ รับผิดชอบต่อบ้านเมือง" ที่จะกระทำออกมา ไม่เป็น "เดมิยไบบ์" หรือ "ตะกั่วไม่รู้ร้อน" ไม่รู้สึกรู้สึอย่างนายทหารและอดีตนายทหารบางคน

ในวิกิพีเดียให้ความหมายของ "รัฐบุรุษ" ไว้ว่า "รัฐบุรุษ : Statesmen คือ บุคคลผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินในฐานะต่างๆ อาทิ ผู้นำทางการเมืองหรือผู้นำทางการทหาร โดยตลอดระยะเวลาที่อยู่ในตำแหน่งได้ประกอบคุณงามความดี ปฏิบัติราชการเต็มความสามารถ ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต จนเป็นที่ประจักษ์กันโดยทั่วไป"

ลัทธิธรรมนิยมการมีรัฐบุรุษนี้เป็นแนวคิดของฝรั่ง ว่ากันว่า มีมาตั้งแต่ครั้งอาณาจักรโรมัน เพื่อเป็นการให้เกิดเกียรติแก่แม่ทัพ นายกองหรือนักการเมืองใหญ่ๆ ที่เกษียณอายุหรือพ้นหน้าที่ และไม่ได้เข้ามายุ่งเกี่ยวกับกิจการในบ้านเมืองอีกแล้ว บ้างก็ว่า ต้องวางท่านเหล่านี้ในที่สูงส่งเพื่อ "กั้น" ท่านเหล่านี้ให้ออกเสียจากแวดวงของการใช้อำนาจ ให้ห่างไกลจากการยึดอำนาจคืน รวมทั้งเป็นการตอบแทนบุญคุณของผู้สืบทอดอำนาจต่อมา เพื่อจะได้ตำแหน่งแทน "รัฐบุรุษ" ท่านนั้น

รัฐบุรุษคนสำคัญที่โลกรู้จัก ก็เช่น นายพลชาร์ล เดอ โกล ของฝรั่งเศส และวินสตัน เชอร์ชิล ของอังกฤษ ทั้งสองท่านเป็นวีรบุรุษของชาติทั้งสองในสงครามโลกครั้งที่ 2 โดย เดอ โกล ได้สร้างรัฐธรรมนูญฉบับ ค.ศ. 1958 ที่ช่วยแก้วิกฤตการเมืองฝรั่งเศส กระทั่งได้มีเสถียรภาพและความรุ่งเรืองมาจนทุกวันนี้



ส่วนเชอร์ชิลก็เป็นต้นแบบของนักการเมืองที่มีความกล้าหาญ ซื่อสัตย์และความจงรักภักดี เป็นตัวแทนในอัตลักษณ์ของความ เป็นอังกฤษที่คนอังกฤษชื่นชมยิ่งนัก

ในเดือนเม.ย. 2527 ท่านอาจารย์ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้เดินทางไปถ่ายทำโฆษณาในฐานะ Presenter ให้กับบัตรเครดิตยี่ห้อหนึ่งที่ประเทศอังกฤษ ผู้เขียนได้ติดตามไปด้วย เมื่อเสร็จงานแล้วก็ออกไปเที่ยวทั้งในและรอบๆ กรุงลอนดอน วันหนึ่งท่านพาไปเมืองออกซฟอร์ด เพื่อ Revisited หรือ "ฟื้นความหลัง" ณ มหาวิทยาลัยออกซฟอร์ดที่ท่านเคยศึกษา ท่านเองก็ได้รับเกียรติเป็น "มหาบัณฑิตกิตติมศักดิ์" ในฐานะศิษย์เก่าที่ประสบความสำเร็จและสร้างชื่อเสียงให้กับสถาบัน หลังจากชมมหาวิทยาลัยจนทั่วแล้ว ก็ยังพาผู้เขียนและลูกศิษย์ที่ไปด้วยอีก ท่านหนึ่งเข้าไปนั่งในห้องอาหารของนักศึกษา แล้วสั่งเบียร์มาให้ดื่มคนละหนึ่งแก้วใหญ่ เพื่อระลึกถึงครั้งที่ท่านได้รับการยกย่องว่าเป็น "แชมป์ดื่มเบียร์" เมื่อช่วงที่ท่านศึกษาอยู่ที่นั่น